

з результатами і показниками в минулому. Це дозволяє кожному студенту проявити інтерес до самопізнання, формувати впевненість в успіху. Підсумком є позитивні результати у навчанні.

Специфіка політології як навчальної дисципліни полягає в тому, що це один з предметів, орієнтований на формування особистісних якостей студента — суб'єкта навчання. Відбувається це через вивчення студентами матеріального і духовного надбання попередніх поколінь.

7. Викладач проводить аналіз використання студентом засобів опрацювання навчального матеріалу. Студентам пропонується звернути увагу не тільки на загальне враження від відповіді одногогрупника. Необхідно робити більш детальний аналіз опрацювання навчального матеріалу за такими параметрами: глибина опрацювання матеріалу (змістовність); оригінальність вибраного засобу опрацювання навчального матеріалу; повнота відповіді; логіка побудови відповіді; рівень використання політичної термінології; точність відповіді; свідомість відповіді, наявність висновку. Студент аналізує не тільки засоби опрацювання навчального матеріалу одногогрупників, а й власні.

Особистісно-орієнтований підхід змінив традиційне уявлення про роль і місце викладача і студента, особистісні цінності, нові технології навчання тощо. Повноцінна реалізація ідей особистісно-орієнтованого навчання у вузівській практиці вимагає розробки методології, змісту, методики, інструментарію навчання. Як засвідчив теоретичний аналіз, методологічні основи особистісно-орієнтованого навчання на сучасному етапі чітко аргументовані.

*Чук Л. Г., канд. екон. наук,
доц. кафедри регіональної економіки*

ДИСПУТ ЯК РЕАЛІЗАЦІЯ СУЧАСНОЇ ПАРАДИГМИ ВЗАЄМОВІДНОСИН ВИКЛАДАЧІВ І СТУДЕНТІВ

У навчальному процесі дискусії завжди приділялося й приділяється важливе місце. Дискусія за своєю природою є інтерактивною взаємодією, а діалог передбачає висловлювання ідей та активне реагування на них. Дискусійною вважається проблема, з приводу якої група студентів має протилежні погляди, а також ті, які сприяють висуванню суперечливих пояснень або рішень.

Сучасні дискусії мають велику освітню й розвивальну цінність. Вони навчають глибокому розумінню проблеми, формують власну позицію, вчать оперувати аргументами, критичному мисленню, формують і розвивають власні переконання та власний погляд на сучасність.

Доведено, що під час дискусії запам'ятовується 40 % навчального матеріалу, що вдвічі більше, ніж під час перегляду фільму, у 4 рази більше, ніж у процесі самостійного вивчення та у 8 разів більше, ніж під час лекції. Але використовуючи дискусію у навчанні варто враховувати й те, що високоефективною вона є для закріплення матеріалу, його осмислення й розуміння.

Викладач, беручи участь у дискусіях, повинен не тільки якісно навчати студентів дисципліні, що вкладає, а й виховувати молодих громадян, які в майбутньому обов'язково зіткнуться з різноманітними проблемами у суспільному житті. Громадяни демократичного суспільства повинні вміти обговорювати природу суспільного блага й шляхи його досягнення. Тому заняття повинні бути також певними «лабораторіями», де студенти могли би вчитися демократичним процедурам.

Беручи участь у дискусіях, студенти розвивають навички особистісного спілкування, вміння слухати й чути інших, переконувати, співпрацювати з іншими, терпінню і толерантності до різноманітних точок зору з одного питання.

До проведення дискусій слід ретельно готуватись. Щоб диспут був плідним, викладачу необхідно продумати такі питання: «Яку вибрати тему?», «Як управляти ходом дискусії?», «Що визначає глибину змісту дискусії?», «Що важливо для успіху дискусії?».

У курсі «Регіональна економіка» для використання дискусійної моделі необхідно врахувати досвід і знання студентів-першокурсників. Необхідно також забезпечити студентів джерелами інформації, яка може бути отримана за допомогою лекції і самостійної підготовки. Така інформація повинна повністю охоплювати різноманітні точки зору.

Найголовнішою умовою проведення ефективної дискусії є доброзичлива атмосфера як в аудиторії, так і для відкритого висловлення думок. Студенти не повинні перебивати один одного, а в разі незгоди з думками інших — не повинні бути агресивними.

Щоб визначити глибину змісту дискусії необхідно забезпечити в її змісті всі точки зору на обговорювану проблему. Якщо не були висловлені важливі пропозиції на дану проблему, викладач підводить до них студентів за допомогою питань. Для успіху дискусії необхідно забезпечити рівноправну участь всіх студентів

у групі. Залучати мовчазних і стриманих, за необхідності — стримувати балакучих студентів. Таким чином, в обговоренні приймуть участь студенти всієї групи.

Досвід проведення диспутів свідчить, що викладачу складно спостерігати за ходом розмови й оцінювати в балах роботу студентів. Тому в ході дискусії викладачу слід робити для себе записи, позначки, пояснення. Це полегшує підведення підсумків після завершення обговорення, виділити слабкі місця, звернути увагу на помилки.

Отже, диспут можна використовувати як аудиторну роботу викладача й студента, як форму організації самостійної роботи, як різновид перевірки знань, узагальнення. Студенти із задоволенням беруть участь у дискусіях і творчо підходять до їхнього проведення.

*Шалаєва Т. П., асистент к-ри
регіональної економіки*

РОЗРАХУНКОВО-АНАЛІТИЧНІ ЗАВДАННЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ У СТУДЕНТІВ ПРАКТИЧНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ

У наш час компетентісно-орієнтований підхід є одним з пріоритетних напрямків розвитку змісту сучасної освіти в Україні. Становлення власної освітньої системи, що відбувається в країні протягом останніх десятиріч, супроводжується активним пошуком та експериментуванням. Інтенсивний процес реформування спрямований на виконання головного завдання сучасної системи освіти — створення належних умов для якісної освіти. І саме впровадження компетентісного підходу, який сприяє підвищенню якості освіти та підготовці у вищому навчальному закладі фахівців з рівнем професійної компетентності, що відповідає реальним потребам ринку праці, є найважливішою умовою вирішення цього завдання.

Загальну формулу компетентності можна визначити як сукупність знань, досвіду, здібностей і цінностей. У традиційному розумінні компетентність — необхідний обсяг і рівень знань і досвіду у певному виді діяльності. Одним із результатів освіти має бути набуття людиною набору компетенцій переважно двох типів: професійних і загальних. Що стосується сучасних економістів — їх ділова компетентність об'єднує кілька складових, а саме професійну компетентність, методичну, соціальну та особистісну. При цьому треба відзначити наявність і роль ключових компетенцій,